

№1, SUMMER, 31.08.22

TRIBE

of plants

БЛОГЕР, ПІСЛЯ ЯКОГО
ВИ ТОЧНО ПРИДБАЄТЕ
МИКОЛАЯ

NPK

та інші таємниці
вашого добрива

ARACEAE

- база, яку не варто пропускати

КОМАХОЇДНІ
РОСЛИНИ: ЯК
ЖИВЕ СВІТ
ЗЕЛЕНИХ
ХИЖАКІВ

ГОРЩИК І КОРЕНЕВА -
ІДЕАЛЬНІ ПОЄДНАННЯ ВІД ІРИ
FEEL.THEPLANTS

FOREWORD

Передусім, хочу виразити величезну подяку нашому українському plant-ком'юніті, що від початку війни знайшло сили продовжити цю справу (понад втрачені колекції, а іноді домівки), перейти у більшості на українську, відмовитися від російських підписників і надихнути на створення цього журналу. З кожним знайомством з такими плантаголіками, я відчуваю теплоту та наснагу, бажання творити, не зупиняючись, і примножувати потенціал цього ком'юніті.

Окрема подяка блогерам, кому я писала щось на зразок: «Привіт, я тут маю ідею. Хочу аби ви приєднались». Багато з них мають суттєво більше підписників, а, можливо і ніколи не чули про мене. Проте вони знаходили час для того, щоб скласти статті, внести свій вклад в цей журнал і просто довіряли, не розуміючи до кінця, що з того буде.

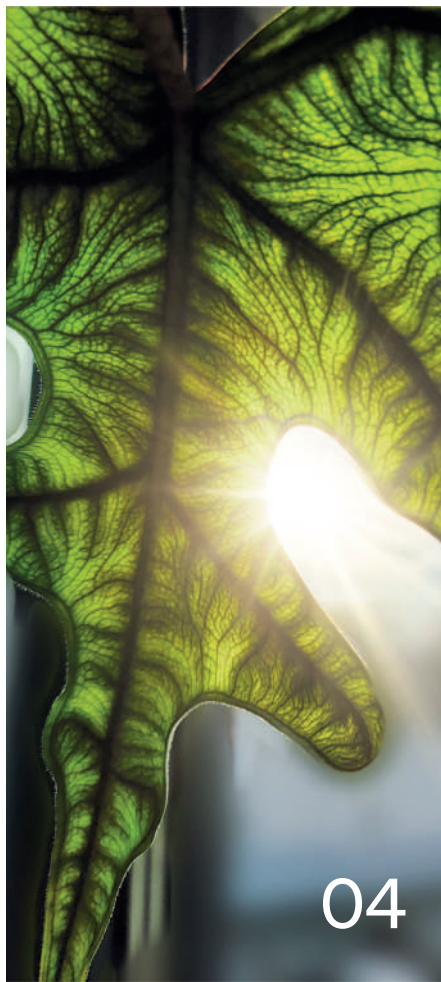
Кожен, хто підтримав мене на шляху суцільних перепон і відгукнувся на мій дивний заклик створити щось нове - зробив надзвичайну справу.

Сподіваюсь, цей формат дійсно знайде відгук в серцях закоханих в зелений світ, а нові випуски стануть новою, спільною традицією.

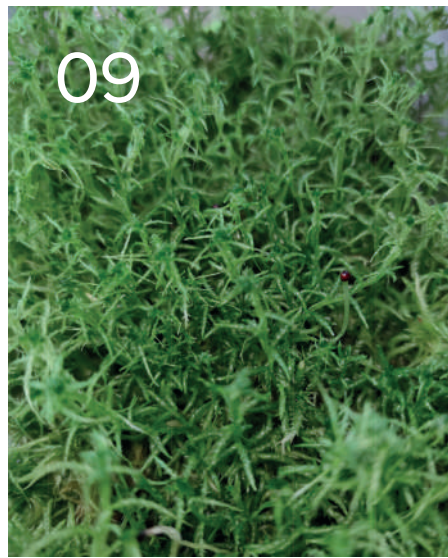
P.S. Не зможу без цього: дякую кожному, хто наближає Перемогу і дарує мені можливість, най на тлі вибухів, сидіти перед ноутбуком і творити. Героїзм нашого народу вартий тисяч книжок і фільмів. Я ж вклоняюсь мужності кожного Героя. Слава Україні.

CONTENTS

TABLE OF

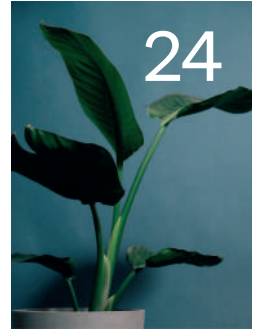
04

09

13

24

32

39

Що таке ароїдні?

by [@valkiri9_plant](#)

04

МОХ: зберігання

by [@my.crazy.plants](#)

09

Комахоїдні рослини: як живе світ зелених хижаків

by [@predatory_plants](#)

13

Plant - волонтер

by [@plant_atmosphere](#)

19

Її високість - STRELITZIA

by [@kvitkar_kyiv](#)

24

Мистецтво бути плантаголіком

by [@tribe_of_plants](#)

30

НРК та інші таємниці вашого добрива

by [@tvoia_kvitynkarka](#)

32

Горщики VS коренева

by [@feel.theplants](#)

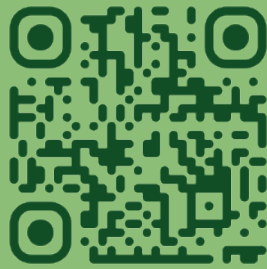
39

ЩО ТАКЕ АРОЇДНІ?

від @valkiri9_plant

На цій сторінці - історія блога-фенікса, як би я коротко описала. До війни величезна колекція, її тяжкі випробування і, як відродження, збір по крихтах нової і ще кращої.

З найцікавішого тут - багато яскравих і рідких представників Araceae, часті оновлення сторіз з вичерпними поясненнями і, вишенка на торті, свій україномовний канал на YouTube.

ТЕРМІНОЛОГІЯ

Ароїдні - це біологічний вид рослин, до якого входить майже 3 тис. підвидів. Це наземні, болотні і водні трави, які за кореневою системою можуть бути як епіфітного (живучі на деревах з голим корінням) так бульбового типу (клубні).

Приведемо приклади.

Епіфітні - це добре вам відомі ліани: Філи, Монстери, Епіпремнуми, а ще Сінгоніуми, Антуриуми, тощо...

Бульбові - болотні та водні трави. Найяскравіші приклади - Алоказії, Колоказії, Каладіуми та менш відомі нашому ринку Ксантозони з Хомаломенами.

Більша частина ароїдних є дуже отруйними. Але є бульби і коріння, які вживаються у їжу східними народами (але краще їх не куштувати, не робіть цього, навіть якщо зараз дефіцит продуктів).

Всі вони, за родом свого походження, з вологого клімату, всмоктують вологу із повітря листям з обох сторін. Але відмінності все ж є в їх кореневій системі.

Епіфітні, з наземним корінням, найчастіше тримаються за дерева і є в обов'язковому симбіозі з корою. Є, навіть, ліани, що лізуть по ґрунтовим скелям. Тому мають дуже товсті коріння, якими всмоктують корисні речовини разом з мікробіомом їх сусідів. До речі, коріння у наземних - іншого складу, вони товстіші і мають сітчасту оболонку, до якої проникають природні речовини. Вони накопичують цю вологу у стовбурі самої ліани.

У бульбових коріння накопичує вологу у самій бульбі. Зазвичай, воно сидить глибоко у землі, а тому має більше можливостей накопичувати вологу. При цьому є рідкі види алоказій, колоказій та ксантозом, які живуть лише між камінням. Вони ще не дуже відомі, але дуже проблемні для домашнього догляду. Тому що їм потрібні саме ті мікроелементи мінералів з каміння!

ЦІКАВИЙ ФАКТ

Квітку у ароїдних опіляють не тільки бджоли. УВАГА! Але й мухи, жуки і, навіть, ТЛЯ! Тож будьте обережні, особливо у приватних будинках (коли у вас квітне ароїдний - хтось може завітати до вас з городу).

ЧОМУ Ж АРОЇДНІ ПРИМАНЮЮТЬ ТАКИХ КОМАХ?

Цьому передують різке підвищення температури суцвіття або його частин на 10, 15 і навіть 30° проти температури навколишнього середовища. Цей процес називають Ламарком і є досі майже не вивченим. Причиною є різка інтенсивність дихального процесу клітин, через що інколи і виникає неприємний запах початку! А досить висока температура необхідна рослинам для успішного перебігу процесу запліднення. При цьому ароїдні не мають нектару на суцвіттях, вони його виділяють всім своїм тілом у будь-який час і без квіток.

"Підсумую: ваші екзотичні рослинки на підвіконні потребують окремих умов, максимально наближених до реального середовища їх походження. Тому поміркуйте коли їх купувати, чи зможете ви відтворити ці умови."

P.S. У штучних умовах, як і все живе, рослини без мамки не існують.

Проте, ви можете бути і батьком, то не проблема.

Valkiri9_plant
143 підписчика

ПОДПИСАТЬСЯ

МОХ

Про дивовижне середовище укорінення розкажує Дар'я @my.crazy.plants. Її аккаунт - ода позитиву та рослинам, у всіх їх проявах. Тут можна знайти і як вугілля власноруч для ґрунту зробити, і які казуси трапляються на пошті з доставкою рослин. Яскраво, енергійно і життєво, обов'язково підписуйтесь аби тримати свій plant настрої на позитивних тонах.

Майже кожен сучасний плантаголік знайомий з мохом. Але далеко не кожен знає, як його використовують у рослинництві. І, навіть, не кожен квітникар знає який мох краще, де його взяти, і як можна мати кущик моху вічно! А я знаю!

Опустимо лекцію про сфагнум, думаю ця інформація не нова, і кожен, хто більш-менш знайомий з рослинами, знає про його переваги.

Пропустимо екскурцію лісами та болотами Карпат, інструкції з його збирання, бо так можна і заблукати. Наразі, завдяки онлайн шопінгу ми маємо змогу замовити доставку свіжого моху поштою, не відвідуючи далекі куточки його походження.

Скажу лише, що сушений мох з Епіцентру або іншої крамниці, буде тебе влаштовувати, лише доки не спробуєш живий з лісу. Як то кажуть, все пізнається у порівнянні.

Влітку проблеми із замовленням свіжого моху немає - роби це хоч кожного тижня. А от восени чи взимку постачальників - зась.

Тож треба потурбуватися цим питанням заздалегідь: закупити достатню кількість пакетів і забезпечити моху довгострокове зберігання. Як? Читаємо далі.

Варіантів кілька:

* сушіння - влітку висушуємо на сонці, і при необхідності розмочуємо необхідну кількість;

* зберігання в холодильнику - робимо це в пакеті чи контейнері, інколи відкриваючи ємність для провітрювання;

* зберігання в морозилці (тут подвійна користь) - довго зберігається без провітрювання та інших маніпуляцій + заморожування є профілактикою проти комах та інших організмів;

* вирощування вічного моху - мій улюблений варіант, який прийдеться до душі людям, що так само любляють пророщувати і вирощувати все що тільки можна .

Ділюся власним досвідом вирощування "вічного моху".

Отак, звичайні люди діляться перевіреним бабусиним рецептом бочкових огірків, а я про мох розкажу. І що цікаво, в нашому плант-ком'юніті ще не відомо, що буде більше користуватися попитом. Я ставлю на мох!

Скажу одразу, якщо вам потрібен мох для опор-тотемів, то просто купуєте необхідну кількість, мішок, наприклад. А от якщо вам періодично треба склянка-друга свіжого моху для вкорінення чи субстрату, то мій спосіб саме для вас.

ОРІЄНТОВНА ЛІНІЯ ВІДРІЗКИ

Одразу готуємо ємність для вирощування моху, це може бути банка чи пластиковий контейнер, головне, щоб стінки були прозорими, тоді мож буде рости і зеленішати.

Первинні маніпуляції як в кожному випадку.: тільки отримали мох - перебираємо його від лісового сміття: гілочки, хвойні гілки, листя, інші зайві рослини. І якщо при іншому варіанті зберігання, чистий мох ми просто скидаємо в пакет чи контейнері, то тут:

1 - обираємо рослини з зеленими пухнастими верхівками - це точки росту;

2 - обрізаємо зайве коріння щоб висота була приблизно 3-5см (коріння не викидаємо, його можна одразу використовувати);

3 - складаємо вертикально в ємність, наче висаджуємо і закриваємо кришкою. Можна зробити кілька маленьких дірочок для повітря.

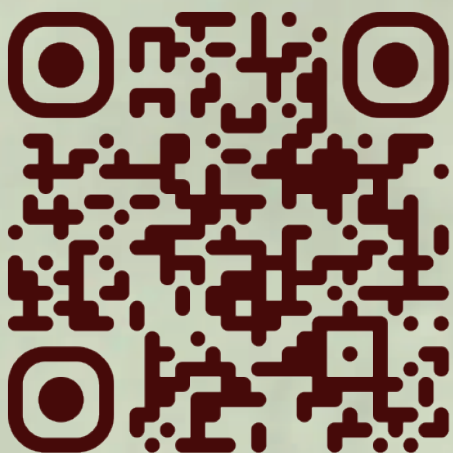
Отак, роби раз-два-три і все готово!

КОМАХОЇДНІ РОСЛИНИ: ЯК ЖИВЕ СВІТ ЗЕЛЕНИХ ХИЖАКІВ

*Про незвичайних
жителів осель розкажує
Ірина Яворська. Її аккаунт
@predatory_plants
повністю присвячено
комахоїдним рослинам.*

*Вузька спеціалізація
робить його надзвичайно
корисним для шукачів
інформації про хижаків.*

*Яскраві фото, десятки
видів і повне відчуття
захоплення екзотичними
рослинами наповнює цю
сторінку.*

ЗОБР. DIONAEA MUSCIPULA

"ОДНИМИ З НАЙЦІКАВІШИХ І
НАЙДИВНІШИХ ПРЕДСТАВНИКІВ
ЦАРСТВА РОСЛИН Є КОМАХОЇДНІ
РОСЛИНИ."

Їх спосіб життя став наслідком адаптації до складних умов існування - вони ростуть на болотах, заболочених лугах, у прісних водоймах та інших місцевостях, де є значний дефіцит поживних речовин. Тому деякі рослини пристосувалися до отримання азоту, фосфору, калію з інших живих організмів.

До речі, блог має не лише сторінку в Instagram, а і посилання на спільноту - дивіться в шапці профілю.

До найвідоміших хижих рослин належать: венерина мухоловка (або діонея), росичка, сарраценія, геліамфора, дарлінгтонія, непентес, цефалот, пухирник, бібліс, росоліст, товстянка, альдрованда, генлісея.

Більшість з них перебувають на межі вимирання через діяльність людини, як от висушування боліт, браконьєрство.

На території України можна зустріти 12 видів комахоїдних рослин: росички (*D. rotundifolia*, *D. intermedia*, *D. anglica*), товстянки (*P. vulgaris*, *P. alpina*, *P. bicolor*), пухирники (*U. vulgaris*, *U. minor*, *U. intermedia*, *U. bremii*, *U. australis*) і альдрованду (*A. vesiculosa*).

ЧИ НЕСУТЬ КОМАХОЇДНІ РОСЛИНИ НЕБЕЗПЕКУ ДЛЯ ЛЮДИНИ ЧИ ДОМАШНІХ ТВАРИН?

Жодної шкоди для людей від рослин-хижаків немає. Деякі з рослин-хижаків використовують для приготування їжі, напоїв та ліків. Наприклад, глечики непентеса жителі Південно-Східної Азії збирають для кетупату - фарширують їх рисом, заливають соусом і закладають в чан тушитися.

В Італії виготовляють росоліо - лікер, настояний на коренях круглолистої росички.

Лапландці проціджують через листя жирянки молоко, після чого воно набуває особливого смаку і не згортається.

Щодо тварин: з негативних наслідків для них може бути розлад травлення після поїдання роси росичок, а дрібні домашні улюбленці (гризуни, комахи, павуки, багатоніжки) можуть стати їжею для хижих рослин, якщо гулятимуть по квартирі без нагляду.

ЧИ МАЮТЬ ЦІ РОСЛИНИ НЕПРИЄМНИЙ ЗАПАХ?

Це не так. Для приманювання потенційної здобичі вони виділяють солодкий нектар, який, зазвичай, не відчутний для носа людини, зате прекрасно відчувається комахами. Деякі хижаки пахнуть карамеллю. Щоправда, неприємний запах все ж можуть виділяти квіти деяких сарраценій (схожий на котячу сечу) і непентеса (часто описують як смердючі шкарпетки). Але цвітуть вони нечасто, та й відрізати небажаний бутон неважко.

ЧИ ПОТРІБЕН ДЛЯ МУХОЛОВКИ ФЛОРАРІУМ?

Ні, ні, і ще раз ні! Оптимальна вологість для людини в квартирі - 40-70%. Такі умови цілком підійдуть для більшості хижих рослин.

Мінуси флораріуму:

- застій повітря і прекрасне середовище для росту плісняви;
- можливість «зваритися» на прямому сонці;
- недостатня кількість світла;
- недостатня глибина субстрату для повноцінного росту рослини.

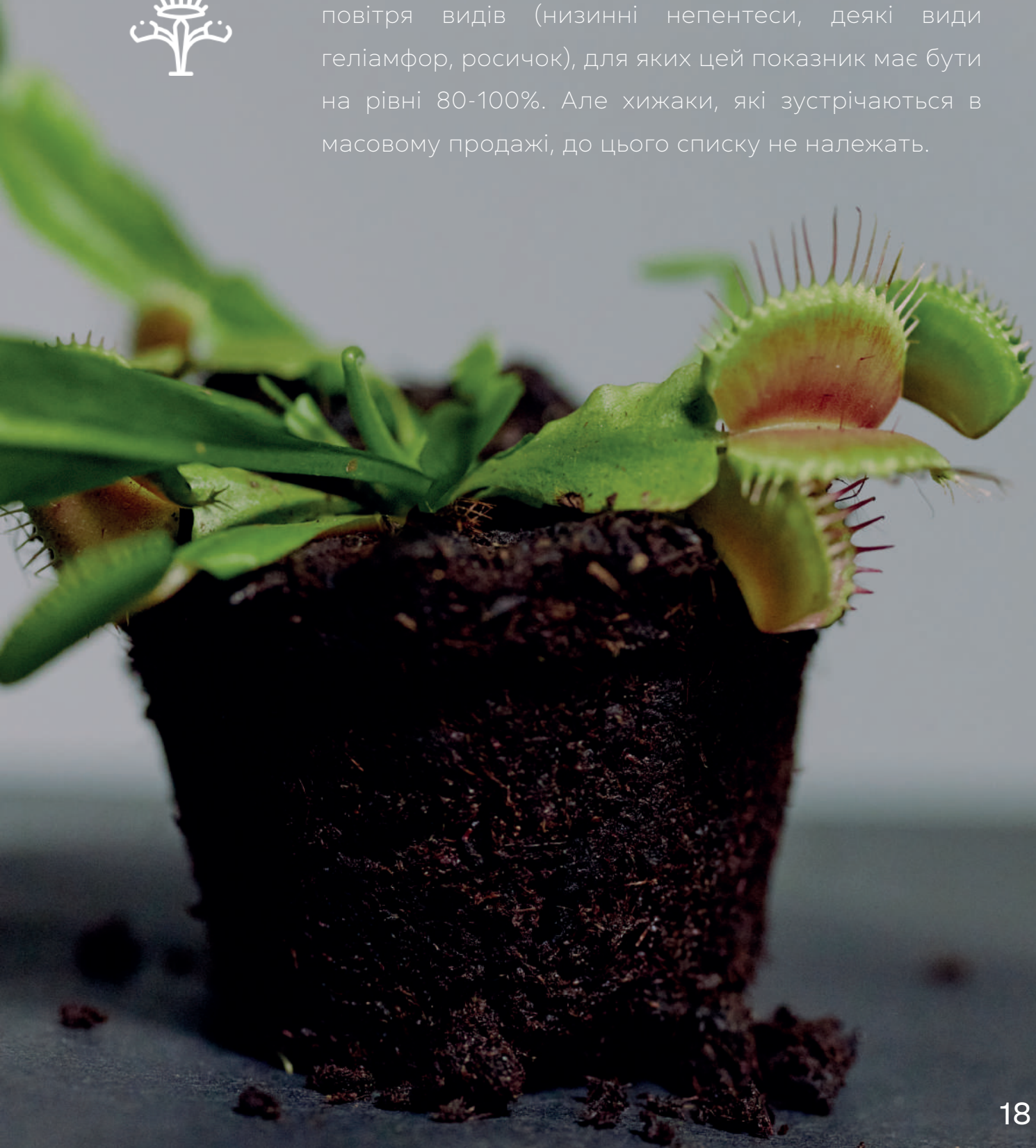
В яких випадках флораріум буде незайвим?

- якщо в квартирі дуже низька вологість (наприклад, в опалювальний період, коли батареї сильно сушать повітря);

- вирощування особливо вимогливих до вологості повітря видів (низинні непентеси, деякі види геліамфор, росичок), для яких цей показник має бути на рівні 80-100%. Але хижаки, які зустрічаються в масовому продажі, до цього списку не належать.

PLANT - ВОЛОНТЕР

Чому на День Народження @plant_atmosphere дарують борошно і як змінилась колекція під час війни? Про це і багато іншого в інтерв'ю з Катєю для Tribe of plants.

Катя - дуже скромна людина. Її історія потрапила до мене геть випадково - так вийшло, що нас обох обдурила одна і та сама шахрайка з продажем рослин. Ба більше, ми обрали одну і ту саму рослину з її фото для купівлі. Здавалося б, варто засмутитися через втрачені кошти...

Проте життя підкидає такі сюрпризи, як це не дивно, вчасно і правильно. Тож, замість цього, мені подарували можливість надихнутися чудовою історією плантаголіка - волонтера, чие хоббі стало внагоді в наближенні Перемоги.

Розкажи трохи про себе і захоплення квітами. Скільки років ти їх колекціонуєш? Які улюблені екземпляри?

Спочатку були тільки орхи, багато. Потім я почала тягнути в дім усе, що можна було дозволити собі купити з зелених, подаровані ростки, привезені з відпочинку. Рослин було стільки, що вирішили з квартири переїхати у будинок в село. Тут мене накрило взагалі. Ще друзі і знайомі часто віддавали своїх доходяг для порятунку. Так удома з'явилось ще і «ургентне відділення».

І таким чином назбиралось 402 рослини?

Так, не рахуючи тих, що прикрашають двір.

Ароїдні з минулого року почала збирати, з найпростіших, хотіла навчитися всіх тонкощів їх догляду. Зараз надаю перевагу саме їм. Хоч маю ще строманти і калатеї, бегонії, ну, і те, що залишилось з попередніх років. Особливо цінні екземпляри на початку війни були продані як нецінні), бо хотілося, щоб вони вижили і когось радували. Наразі витрачаю на рослини небагато, тому що, по-перше без роботи, по-друге — гроші витрачаю на продукти для випічки. Це в пріоритеті.

Скільки рослин пішло на цю справу?

Десь біля 200.

Що змінилося з початком війни?

В перші дні взагалі було питання, що робити з рослинами, якщо прийдеться їхати (півтора місяці у нас точилися бої). Хоч валізу я збрала першого дня і невеликий ящик з найціннішими своїми улюбленцями, але на третій день вирішила, що не поїду. Елементарно, навіть, не було кому доручити поливати квіти, бо виїхала вся вулиця, залишилось нас три сім'ї. А стареньким сусідам точно було не до квітів.

Зважаючи на таку кількість рослин, є якісь лайфхаки, як доглядати і при цьому не померати від втоми?

Скільки приблизно часу на тиждень йде на догляд?

Кожного дня зранку по 2 години і ввечері, все треба поливати, мити, підживлювати. Щодо порад:

- Рослини мають стояти по колекціях (марантові, ароїдні, наприклад). Це економить час.
- Пересадку, полив і підживлення планувати і робити теж повидово.
- Обов'язково всі вимоги щодо ґрунтів, підживи, розміру горшка мають бути враховані.
- Найболючіше з доглядом таких рослин — шкідники. Треба частіше обстежувати рослини, профілактично їх обробляти (для мене це найстрашніше), бо за браком часу, я таки іноді маю проблеми).

Спочатку навіть не було бажання поливати квіти. Та згодом, стало шкода не лише домашніх тварин, що так важко переносили вибухи і постріли, тому і поступово «повернулися» почуття до моїх зелених красунчиків.

Рослини конвертувались на інгредієнти для випічки для військових. А ще хтось каже, що зелені - викинуті кошти.

З перших тижнів ходила у місцевий штаб допомагати готувати їжу, але згодом там вистачило рук, то ж я вирішила вдома готувати пиріжки різні. Тоді і пішли на продаж мої зелені. В квітні у нас вже боїв не було, лише ДРГ-групи в навколишніх лісах наші ловили. Почала Нова пошта стабільно працювати. З'явилась активність у квіткових групах .

Пам'ятаю ще нюанс, що тобі навіть на День Народження дарували компоненти?

Так), було: цукор, борошно і олію).

Тепер так раз на тиждень я заковую продукти, раз-два печу (в залежності від запитів).

Кожного разу переймаюсь і стараюсь, щоб все вийшло, навіть, коли через переляк прильоту миску з тістом розіб'ю, або світла у нас буває часто нема. Потім, як хлопці забирають пиріжки, у мене з'являються такі теплі почуття, зникає втома). Тоді знову готова стояти біля печі, місити, виробляти, пекти.

Як ти думаєш, чи надали тобі рослини сили пережити все?

Аякже! Відповідальність за тих, хто не вміє собі дати раду, дуже тримає на плаву.

І наостанок: твоя порада для інших плантаголиків?)

Любити! І краще мати менше, щоб усіх доглянути!

STRELITZIA

«Стреліції - рослини, які підкорять серце найвимогливіших поціновувачів рослин», - про них розповідає блогер-квітникар, позитивна і яскрава людина, спеціаліст-плантаголк, після якого ви точно придбаєте собі Миколая.

STRELITZIA

ЕКСКУРСІЯ ВИДАМИ

Стреліція відома, як «райский птах», через те, що її квіти схожі на голову екзотичного птаха з клювом та чубчиком. Існує 3 роди і 7 видів, хоча кімнатними і найпоширенішими вважаються тільки «Strelitzia Reginae» і «Strelitzia Nicolai».

СІМЕЙСТВО STRELITZIACEAE

STRELITZIA REGINAE

Стреліція королівська

Свою назву «Strelitzia» вона отримала в честь англійської королеви Шарлотти Стреліц і на мою думку гідно тримає свій титул. Гранична висота рослини може сягати 2-х метрів, розмір листових пластин - до 60 см в довжину і 30 см в ширину, що розміщені на стерлах висотою до 1,5 метри.

STRELITZIA NICOLAI

Стреліція Миколи

Ще один популярний вид з яскравими білими чашолистками і синіми тичинками, названий на честь царя Миколи I. Вид значно більший за попередній, сягає 6 м у висоту і має більше, блискучіше і зеленіше листя, ніж у S. reginae. Змусити квітнути в кімнатних умовах досить важко.

STRELITZIA ALBA

Стреліція Августа біла

Найрідкісніший з трьох великих видів *Strelitzia*. Кущ нерозгалужений, багатоствольний, до 10 м заввишки. Відрізняється від *S. Nicolai* тим, що дає багато прикорневих відростків. Листя на верхівці досягає 2 м заввишки. Воно шкірясте, зростає одне навпроти одного. Одиночна квітка у формі човника з'являється навесні-влітку.

STRELITZIA CAUDATA

Стреліція Каудата

Вона є деревовидним бананоподібним видом з південної Африки. Ця багатостовбурна рослина, росте до ± 6 м у висоту з діаметром стебла від 100 до 150 мм. Суцвіття складається з одного пурпурного, у формі човника шпату, що несе кілька квіток з весни до літа (з травня по липень).

STRELITZIA JUNCEA

Стреліція (очеретяна) Юнсея

Вражаюча рослина з вертикальним циліндричним листям без листової пластинки (або дуже малою), висотою від 1 до 2 м і з великими помаранчевими або жовтими квітками, що ростуть на довгих циліндричних полях з травня по жовтень. Попри дуже різне листя, квіти нагадують *S. reginae*.

А також кілька виведених сортів...

STRELITZIA REGINAE «MANDELA'S GOLD»

Рідкісна жовта форма відомої квітки, *Strelitzia reginae*.

Насіння від цієї форми зазвичай не розмножується природним чином. Щоб отримати жовтий сорт, потрібні двоє жовтих батьків.

Ця вічнозелена багаторічна рослина має сірувато-зелене листя, схоже на банани, і виростає у висоту до 1,5 м.

Джон Вінтер в Національному ботанічному саду Кирстенбош (Африка) в 1970-х роках запилював запас жовтої стреліції (їх було всього сім). До 1994 року після двадцяти років ретельного відбору і ручного запилення вони збільшили початкову їх кількість достатнього, щоб випустити їх на комерційній основі.

- *Strelitzia Reginae* «Miniature»
- мініатюрні копії *S. Reginae* з коротшими стеблами і стрункішим листям.

- «*Phenakospermum guianense*» - тропічна рослина до 10 метрів заввишки з великим листям, схожим на листя банана.

- «*Ravenala madagascariensis*» — відома як «дерево мандрівників», через те, що в основах листів міститься вода, яку можна вживати в екстрених ситуаціях.

Ravenala madagascariensis

“Цікаво, що в природі ми часто бачимо, що лист Стреліції розірвано на окремі сегменти. Це можна назвати пристосуванням рослини до навколишнього середовища.

У відкритому ґрунті на рослину діють різні природні явища, зокрема це вітер та дощ, які фактично і «розривають» величезні листові пластини.”

scan me

А ще більше корисної і цікавої інфи знайдете в блозі @kvitkar_kyiv.

Рекомендації для стреліцій:

1. Грунт для стреліції має бути максимально водо- та повітря-проникним, щоб рослину не залити.

2. Заборонено заглиблювати прикореневу шийку стреліції в землю. В такому випадку отримаємо буде загнивання, за якого врятувати рослину практично неможливо.

3. Має бути забезпечена яскравим світлом: чим краще освітлення, тим швидше і краще розвивається рослина.

4. Любить глибокі горщики, так як має стрижневу кореневу систему.

Ось така вона родина Стреліцієвих, всі такі подібні, але зі своїми відмінностями та особливостями. І безумовно кожна притягує увагу і захоплює.

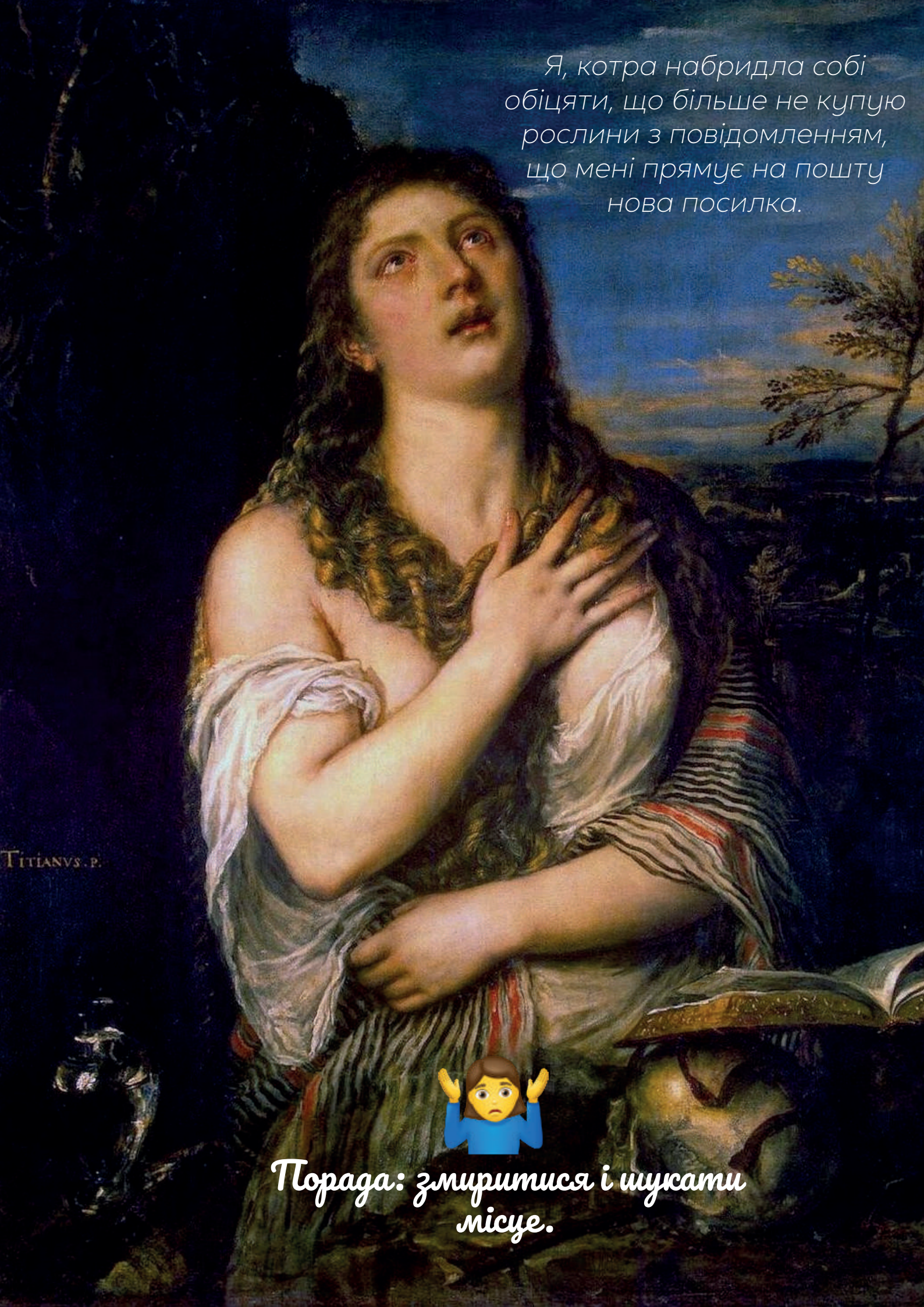
Мистецтво бути плантаголісом

by @tribe_of_plants

Я, з хірургічною точністю
дістаю з пазухи новий
листок, знаючи, що через
3 секунди його зламаю.

Порада: трішки зачекати.

The background of the image is a reproduction of Titian's painting 'The Virgin Lamenting the Death of Christ'. It depicts the Virgin Mary in a state of grief, looking upwards with her hands clasped over her chest. She is wearing a white, translucent robe and a dark, patterned shawl. The scene is set in a dark, wooded landscape with a blue sky and distant hills. The painting is signed 'TITIANVS. P.' in the bottom left corner.

Я, котра набридла собі
обіцяти, що більше не купую
рослини з повідомленням,
що мені прямує на пошту
нова посилка.

TITIANVS. P.

Порада: змиритися і шукати
місце.

Також тут знайдете: консультації
та гайд з живлення

ЩО ТАКЕ NPK? ТА ІНШІ ТАЄМНИЦІ ВАШОГО ДОБРИВА

Як обрати добриво? Це питання постає перед кожним, хто досяг певної кількості рослин. Але як це зробити, купа бутильків й пакетиків збиває з пантелику, і чим "універсальне" відрізняється від "для зелених"? А ще ці циферки і NPK. Та не бійтесь, сьогодні ми розкриємо таємниці етикетки.

Розбираємось з @tvoia_kvitnykarka, вона ж Енні Бельчині - зелений блогер, квітникар, агротехнік, дослідниця з захисту рослин і просто тендітна дівчина з професійними освітою. Її сторінка - науково-доступна база необхідних знань, без яких важко уявити себе сучасного плантаголіка. Легка у спілкуванні, вона також проводить лекції і наново збирає колекцію рослин.

таємні літери nрк

NPK розшифровується як азот (N), фосфор (P), калій (K). Це "три кити" макроелементів на яких тримається функціонування рослини. Вони необхідні рослині в найбільшій кількості порівняно з іншими і від їх співвідношення залежить до якої групи рослин це добриво буде використано.

Важливо запам'ятати:

N - азот
P - фосфор
K - калій

УСІМ ПОТРІБЕН АЗОТ

хімічний символ - N,
від лат., Nitrogenium

Сьомий елемент періодичної системи Пан Азот або Нітроген (N) необхідний всім рослинам які ми вирощуємо в горщиках і на подвір'ї. Чому ж він маст-хев? Відповідь проста - його функції.

З точки зору рослини азот відповідає за:

- синтез амінокислот і білків;
- синтез хлорофілу, а значить впливає на фотосинтез;
- процеси росту.

З точки зору звичайного плант фаната, азот:

- активізує активний ріст;
- впливає на розмір і колір листя.

При нестачі азоту рослини мають ненасичений колір листя, опадають, пагін стає тонким і слаборозгалудженим.

Якщо коротко: азот - рушійна сила росту наших зелених друзів, саме тому майже всі добрива його містять.

Фосфор - другий у списку але рівноцінний за значенням

Важливо! Якщо зелене листя почало перефарбовуватись в фіолетове, це є дзвіночком нестачі.

хімічний символ — P, від лат. Phosphorus

Містер Фосфор (P) не просто так входить в трійцю найнеобхідніших елементів, бо в рослинному організмі він виконує функції:

- утворення нуклеїнових кислот (саме вони передають спадкову інформацію ДНК і РНК);
- розвиток коріння;
- регулятор обміну речовин, фотосинтезу, дихання.

Що для нас дає фосфор:

- розвиток кореневої системи;
- утворення бутонів;
- цвітіння і утворення насіння.

Калій хімічний символ — K, від лат. Kalium дорівнює імунітет

Калій є рушійною силою імунітету рослин, їх стійкості до хвороб, шкідників, низьких чи високих температур.

Ще один елемент без якого рослини не проживуть це - калій. В рослиному організмі він виконує такі функції:

- робота ферментів;
  - підтримка тургору;
  - впливає на стресостійкість рослин.
- Для квітникарів він цінний тому, що:
- збільшує розмір листка;
  - впливає на якість квітів, їх колір і аромат.

Азот, фосфор, калій - цеглинки з яких будується рослина. Саме від їх комбінації залежить для якої рослини вони будуть працювати. Натикаючись на графу "склад" ми бачимо приблизно таку картину:

**Азот (N) - 23%,
фосфор (P₂O₅) - 10%, калій (K₂O) - 16%, магній (MgO) - 1,8%, інші B, Cu, Zn, Mn, Fe, Mo.**

Або:

N:P:K 8:3:6 + мікроелементи.

СПІВВІДНОШЕННЯ. ЦИФРИ. ФАКТИ.

Зазвичай ці цифри йдуть у відсотках (%), чим більші значення, тим більш концентроване добриво, та найцікавіше співвідношення цифр. Наприклад, добрива зі співвідношенням 1:1:1 вважаються універсальними, бо вміст NPK рівний, при цьому цифри можуть бути 5:5:5, 10:10:10 чи навіть 20:20:20.

» Занотувати!

Для квітучих рослин важливий більший вміст фосфору, бо він відповідає за бутони з співвідношенням 1:2:1 або 1:3:2.

Для декоративно-листяних рослин підходять добрива в яких більше азоту. Ідеальне співвідношення є 3:1:2 або щось біля цього.

Але що робити з
варієгатними
рослинами? Їм не
можна азот?

Азот потрібен всім рослинам і диво-
вижним білим рослинам також. Бо,
насправді, наша улюблена варіє-
ганість для рослини є дефектом, бо
білі частини не мають ані хлоро-
філу, ані інших пігментів здатних до
фотосинтезу. Тому в добриві має
бути азот.

**HOUSE PLANT
JOURNAL**

Автор блогу [houseplantjournal](https://houseplantjournal.com) під-
живлює свою Монстеру Thai
Constellation добривом з комбіна-
цією 3:1:2, при чому при кожному
поливі, і зеленою вона не виглядає)
АЛЕ! У нього ідеальні умови зі світ-
лом та вологістю. Якщо ж ви боїтесь
за білі частинки вашої монстери і не
маєте тепличних умов, скористай-
тесь такою пропорцією: 1:2,5:2,5

І наостанок...

F.A.Q.

від [tvoya_kvitnikarka](#)

ЧОМУ ВАРТО ЗВЕРТАТИ НА СКЛАД І ЦИФРИ?

“Є виробники, які для розширення асортименту і задоволення клієнтів, випускають добрива “Для заміокулькасу”, “Для драцени”, “Для монстери” з абсолютно однаковим складом.”

ЩО КРІМ АЗОТУ, ФОСФОРУ І КАЛІЮ МОЖЕ МІСТИТИСЯ В ДОБРИВІ?

“Окрім базового набору NPK туди додають інші мікроелементи, такі як магній, цинк, залізо та інші. Вони так само є регуляторами різноманітних процесів життєдіяльності рослини, але в них не така велика потреба.”

ЯК МОГЛА Б ЗВУЧАТИ НАЙГОЛОВНІША ПОРАДА ПРИ ПІДБОРІ ДОБРИВА?

ГОРЩИКИ КОРЕНЕВА

від Іри - @feel.theplants

Іра - дуже відкрита людина. Її блог по-справжньому живий, адже тут крім величезної бази знань у гайді (не забувайте його читати) є місце щирим емоціям і життєвим сторіз, котам і чоловіку Вані, курйозним моментам Одеси і відкритості до підписників.

Легка подача матеріалу змусила мене не один раз посміхнутися від першого речення статті. Тому лишаю усе без правок, як воно є.

P.S. І реклама на правах видавця, про яку не просили: тут же можна замовити крафтовий ґрунт і вберегти свою оселю від пилу.

Отже мені сказали, що тут не повинно бути води, тож:

Ми обираємо горщик завжди по ЗДОРОВІЙ КОРЕНЕВІЙ СИСТЕМІ РОСЛИНИ.

А ще блог дуже чіпляє відсутністю «інстаграмної штучності». Коти, побут і рослини створюють органіку справжнього побуту, де є місце неідеальним шпалерам і затишку.

"НЕ ПО ТОМУ, ЯКА У НЕЇ ЖИРНА КРОНА, А ПО КОРЕННЯМ."

Це означає, що ви бачите корені, і підбираєте горщик, способом "гри у горщик" — тупо берете рослину, очищену від старого ґрунту (якщо ви знаєте його склад, то можна перевалкою), оцінюємо кореневу (може, треба відрізати гnilі, сухі корені, якщо самі не відпадуть) і впикуємо спочатку в один розмір, потім в інший.

Граємось, поки не підберемо той самий горщик по нашій кореневій.

Якщо хтось вам скаже, який горщик потрібен, не бачивши коріння — шліть нахрін такого спеца...бо ніхто не скаже, поки не побачить коріння і не пограється з підбором горщиків.

ВЗАГАЛІ, ГОРЩИК МАЄ БУТИ:

ЗА РОЗМІРОМ

Впритул від коренів до стінок горщика (якщо ми говоримо про маленькі рослини)

Із запасом 3-5 см від коренів до стінок горщика (крупноміри)

Із запасом 1-2 см від коренів до стінок горщика (середні рослини)

ЗА МАТЕРІАЛОМ:

ПРОЗОРИ ПЛАСТИКОВІ

Я обираю ці горщики:

1. В них можна бачити розвиток рослини по кореням.
2. За допомогою пластику, можна ідентифікувати коли треба поливати рослину, за вагою (горщик важкий — не поливаємо, бо вода там ще є, легкий — треба б полити).

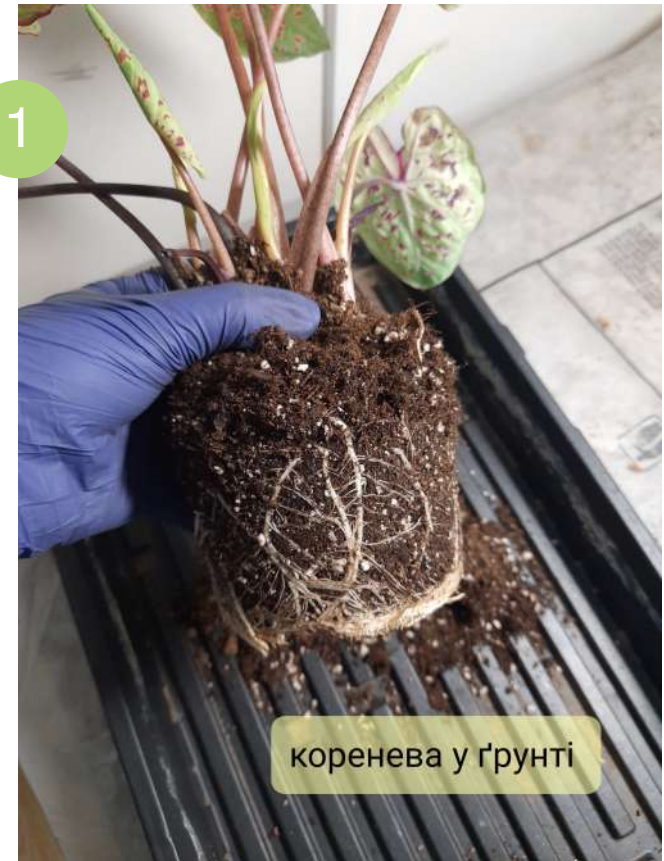
КЕРАМІЧНІ

Кераміка це - круто-дорого-багато, але не забувайте, що кераміка утримує вологу і, якщо у вас холодне підвіконня взимку, а ще й рослина сидить у неякісному ґрунті, а ви любите рясно поливати — вітаю, вашій рослині кабзда.

На прикладі каладіуму, показую, як я визначаю, який горщик треба:

»

До речі, така вичерпна і зрозуміла подача інформації - ще одна особливість сторінки @feel.theplants. Напевно, мене зрозуміють багато читачів, а саме, те відчуття, коли, ніби, знаходиш гарний plant-блог, а там або замало інформації, або вона подана науковими термінами і важка до сприйняття. Тут все інакше.

4

12 см діаметр горщика —
дуже маленький,
коріння не влізуть

5

14 см діаметр горщика —
близько, але можна
спробувати ще менший,
але не 12

6

13 см діаметр горщика —
те що треба

7

каладіум пересаджен
у горщик 13 см діаметром

І ПАМ'ЯТАЙТЕ:

Не завжди коріння, що стирчить, говорить про те, що рослині вже тісно (полюбляють вводити в оману драцени та стреліції). В такому випадку, можна пересадити рослину у той самий горщик, просто змінити "місце положення" коренів

2022